

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44205
Nom: Ètica i responsabilitat social de l'empresa
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2195 - Màster Universitari en Finances Corporatives	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2195 - Màster Universitari en Finances Corporatives	Organització	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

REY MARTI ANDREA

RESUM

En l'assignatura Ètica i Responsabilitat Social de l'Empresa del Màster en Finances Corporatives es proporciona als/les estudiants els conceptes necessaris per al desenrotllament dels models de negoci i enfocaments de gestió empresarial davall el prisma de l'ètica i la responsabilitat social. S'estudien els aspectes que afecten la sostenibilitat, la transparència i la rendició pública de comptes per part de les empreses, el bon govern i els avanços que s'han produït en les distintes dimensions de la Responsabilitat Social. S'analitzen diferents perspectives i enfocaments, així com models de negocis que consideren el concepte de la sostenibilitat, incloent la triple dimensió de les organitzacions: econòmica, social i mediambiental. S'estudien també els aspectes relacionats amb les finances ètiques i l'ètica aplicada a les entitats financeres. Finalment, s'analitzen els casos més avançats de desenrotllament de sistemes de gestió basats en la cultura de la Responsabilitat Social

sponsabilitat Social

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'exigixen coneixements previs. No obstant això, s'aconsella tindre coneixements bàsics en Direcció d'Empreses i Finances Corporatives.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Analitzar i identificar els principis d'actuació i plans directors de Responsabilitat Social de l'Empresa que permeten implantar estratègies orientades a millorar la confiança en l'empresa, les relacions amb el seu entorn, la seua imatge, la seua legitimitat i el seu prestigi social.

Capacidad para preparar, redactar y exponer en público informes y proyectos sobre política económica y economía pública de manera clara y coherente, defenderlos con rigor y tolerancia y responder satisfactoriamente a críticas sobre los mismos.

Construir una actitud proactiva davant dels possibles canvis econòmics i financers que es produïsquen en l'àmbit de la seua labor professional com a responsable de les finances de l'empresa.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Prendre decisions tant individuals com col·lectives en la seua labor professional com a responsable financer de l'empresa.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autòdrida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Ser capaç de buscar, seleccionar i valorar informació emanada dels distints agents de l'entorn, a través de mètodes tradicionals i de les tecnologies de la informació i de la comunicació per a utilitzar-la de forma efectiva davant de problemes i situacions relacionades amb les finances corporatives.

Treballar en equip amb eficàcia i eficiència tant en l'àrea financera com en les altres àrees funcionals de l'empresa.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS**1. Ètica i Responsabilitat Social**

- 1.1. Orígens i evolució de la Responsabilitat Social
- 1.2. Marc conceptual de la Responsabilitat Social
- 1.3. Enfocaments i Dimensions de la Responsabilitat Social
- 1.4. La diferència entre Ètica i Responsabilitat Social
- 1.5. La Sostenibilitat i el Govern Corporatiu

2. Mesurament i Models de negoci de la Responsabilitat Social

- 2.1. Direcció Estratègica i gestió de la RSC
- 2.2. Perquè mesurar la Responsabilitat Social: indicadors
- 2.3. La Triple Bottom Line
- 2.4. Model Canvas de Triple Capa
- 2.5. El *Balanced Scorecard de 5 perspectives

3. La Creació de Valor Compartit i el Model EBC: més enllà de la RSE

- 3.1. Els límits de la Responsabilitat Social
- 3.2. La Creació de Valor Compartit de Porter i Kramer
- 3.3. Responsabilitat Social i Creació de Valor Compartit
- 3.4. El Model de l'Economia del Bé Comú
- 3.5. El Balanç i la Matriu del Bé Comú

4. Les Empreses Socialment Responsables

- 4.1. Les Empreses del Bé Comú
- 4.2. Les Empreses Cooperatives
- 4.3. Empreses de l'Economia Social i Solidària
- 4.4. Les Empreses Socials
- 4.5. Les B Corporation

5. Ètica i RSE en banca i Finances Ètiques

- 5.1. Ètica i Responsabilitat Social en banca
- 5.2. La Inversió Socialment Responsable
- 5.3. Finances ètiques i solidàries: característiques i models
- 5.4. La banca ètica
- 5.5. La banca cooperativa

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Tutories	3,00
Treball en grup	6,00
Teoria-Pràctiques	21,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'aprenentatge de l'assignatura s'estructura en una part teòrica i una part pràctica.

La part teòrica es desenvoluparà mitjançant presentacions dels temes recollides en la bibliografia bàsica i complementària de cada tema i en materials de lectura específics que es facilitaran a l'alumne a través de l'aula virtual. No obstant això, es valorarà positivament la participació de l'estudiant al llarg de les sessions teòriques; participació que podrà consistir en reflexions i valoracions personals de l'alumne sobre els conceptes i continguts teòrics abocats pel professor.

La part pràctica es desenvoluparà mitjançant sessions basades en la participació activa dels alumnes i inspirades en l'ensenyança per descobriment a través del mètode del cas. Es presentaran casos pràctics referents a organitzacions socialment responsables. La informació referent als casos pràctics a treballar en classe es facilitarà a l'alumne a través de l'aula virtual, de manera que l'alumne haurà de llegir i analitzar esta informació amb antelació a la celebració de la sessió pràctica, així com procedir a la busca d'informació complementària que pugui ser d'ajuda per a la resolució del cas. La sessió pràctica es desenvoluparà de la manera següent: en primer lloc, en grups reduïts d'alumnes

(entre 3 i 4 persones) s'analitzarà i resoldrà el cas; en segon lloc, cada grup exposarà a la resta de grups les conclusions obtingudes; i en tercer lloc, es procedirà a una discussió per part del conjunt de la classe a fi d'arribar a una solució final única. Amb posterioritat a la sessió de pràctica, cada alumne haurà d'elaborar un informe individual que continga l'anàlisi i resolució del cas, que haurà d'entregar al professor en la sessió de pràctiques posterior. L'alumne podrà utilitzar tant les tutories virtuals com les presencials per a resoldre juntament amb el professor els dubtes que puguin sorgir-li en relació amb la resolució i elaboració de l'informe de la pràctica corresponent.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació consistirà en una avaluació contínua basada en els següents aspectes: assistència a les classes teòriques i pràctiques del mòdul (20% de la nota global), elaboració i lliurament dels informes individuals corresponents a la realització dels casos pràctics (60% de la nota global) i participació, interès pel mòdul, actitud davant la matèria i possibilitat d'assistència a algun seminari relacionat amb els continguts del mòdul (20% de la nota global). L'elaboració dels informes es realitzarà segons els criteris i pautes marcades pel professor del mòdul. El professor podrà considerar la necessitat que algun o la totalitat dels alumnes hagen de realitzar un examen final de l'assignatura, en el cas que la qualitat dels informes presentats siga insuficient.

Composició de la qualificació final de l'assignatura:

- Assistència a classe: 20%
- Lliurament d'informes de pràctiques individuals: 60%
- Participació i interès per l'assignatura: 20%
- Examen final (substitutiu o complementari de les activitats anteriors: Entre 0 i 100%

Total: 100%

BIBLIOGRAFIA

- Campos, V. (2016): La economía social y solidaria en el Siglo XXI: un concepto en evolución. Cooperativas, B corporations y economía del bien común, *Oikonomics, Revista de Economía, Empresa y Sociedad*, 6, 6-15.
- De la Cuesta, M. (2004): Responsabilidad social corporativa, Universidad Pontificia de Salamanca, Salamanca.
- De la Cuesta, M. (2006): Responsabilidad social del sector bancario. Su contribución a un desarrollo más sostenible, *Papeles de Economía Española*, 108, 173-190.
- Felber, C. (2012). La economía del bien común. Barcelona: Deusto.
- Felber, C. (2014): Dinero. De fin a medio. Barcelona: Deusto.
- Moneva, J.M. y Lizcano, J.L. (2003): Marco conceptual de la responsabilidad social corporativa. Barcelona: Asociación Española de Contabilidad y Auditoría de Cuentas (AECA). Documento N° 1.
- Moura-Leite, R. C. y Padgett, R. C. (2014): La evolución de la responsabilidad social de la empresa: Un abordaje histórico, *Espacios*, Vol. 35, n° 5.
- Porter, M. E. y Kramer, M. R. (2011): Creating Shared Value. How to reinvent capitalism and unleash a wave of innovation and growth, *Harvard Business Review*, Vol. 89, n° 1/2, pp. 2-17.
- Sanchis, J. R. (2016): ¿Es posible un mundo sin bancos?. La revolución de las finanzas éticas y solidarias. Editorial El Viejo Topo, Barcelona.
- Sanchis, J.R. y Campos, V. (2017): Responsabilidad social y ética empresarial en las entidades bancarias. Valencia: Publicaciones de la Universitat de Valencia.

- Sanchis, J.R. y Pascual, E. (2017): Banca ética y banca cooperativa. Un análisis comparativo a través del estudio de Caixa Popular y de Fiare Banca Ética, REVESCO, Revista de Estudios Cooperativos, 124, 152-174.
- Sanchis, J.R. y Amigo, M. (2018): El modelo de la Economía del Bien Común. Su aplicación a la empresa/organización y casos prácticos, Delta Editores, Madrid.
- Carroll A. y Buchholtz A. (2006): Business and Society: Ethics and Stakeholder Management (6th ed.). Mason: Thompson Learning.
- Elkington, J. (1997): Cannibals with forks: The triple bottom line of the 21st century business. Oxford: Capstone Publishing.
- Epstein, E. M. (1987): The Corporate Social Policy Process: Beyond Business Ethics, Corporate Social Responsibility and Corporate Social Responsiveness, California Management Review, Vol. 29, nº 3, pp. 99-114.
- SPAINSIF (2017): Retos y oportunidades de la banca sostenible, Estudio Spainsif.
- Fetiniuc, V. y Luchian, I. (2014): Banking ethics: main conceptions and problems, Annals of The University of Petrosani Economics, 14 (1), 91-102.
- Freeman, R. E. (1984): Strategic Management: A stakeholder Approach. Boston: Pitman.
- García López, M. J. (2015): La Cuenta del Triple Resultado o Triple Bottom Line, Revista de Contabilidad y Dirección, nº 20, pp. 65-77.
- Gómez Calvo, V. y Gómez Álvarez, R. (2016): La economía del bien común y la economía social y solidaria, ¿son teorías complementarias?, CIRIEC-España, Revista de Economía Pública, Social y Cooperativa, 87, 257-294.
- Guzman, E. y Vera, L. (2016): La ética como componente esencial en el sector bancario, Revista Empresarial ICE-FEE-UCSG, 10 (3), 10-17.
- Joyce, A., Paquin, R. y Pigneur, Y. (2015): The triple layered business model canvas: a tool to design more sustainable business models. ARTEM Organizational Creativity International Conference. Nancy, France.
- López, A. y Llena, F. (2006): La incorporación de la responsabilidad social corporativa en la gestión estratégica a través del Balanced Scorecard, AECA: Revista de la Asociación Española de Contabilidad y Administración de Empresas, nº 74, pp. 46-51.

- Muñoz Martin, J. (2013): Ética empresarial, Responsabilidad Social Corporativa (RSC) y Creación de Valor Compartido (CVC), Revista de Globalización, Competitividad y Gobernabilidad, Vol. 7, nº 3, pp. 76-85.